

1 Pita

Pita-qa bugukhokhof pepa

Megeat Manqat-qase

Nqanek pepa, Pita ndøpeawám, ndego Yesu-gi paev ezoqa tuelv nøme gegoam. Ti-te ndigu tenø-peawám, Klisten ezoqam, manqei vinivinimba-te gipanqanim. Ta manqei vinivinimba-te ndøgo, ndigu andé manqei vini-ak me me:yageapám.

Pita Lom taon-té gegoám, nqanek pepa ge-peawam. Ta taon-te ndøgo, ezoqa kopoáv, manqa-zapazapa vinivinimba ndømatønumám, ate av-té, bugukhokhof khøuwa, ezoqa Bebilon taon-te gi:matønumam. Yaq nakémbá, Pita Lom taon-qa yaq-te, yaya me:-etá, neka Bebilon mbo-akhá (5:13).

Klisten-av ezoqam, ndigu Klisten ezoqam, ngenøgim matev kandambá gizø-etoumam. Yaq Pita nginik Klisten ezoqam, zita tøpøzu manqat zøkhofotáv, av nqægo: Ndigu tiqa unimanqatin matev, até begeawát, khanakhanakh-us. Neka Pita ndigu matavap zømboqoá. Ndigu manqa mate bezømbo-nàvøém. Yesu ndigu møndø-khandí:z. Yaq nakémbá, ndigu bazaføgakh-us bewaniáp, oskia ndøgo, yage føgøføgakh tiqevat. Neka Pita ndigu Yesu-qa qavane-qa yaq-te vøe-zømesim. Klisten ezoqam taqa yaq-te timatavupat, yaq kopømباقapé, bazaføgakh-us tiyagat.

¹ No Pitá, nqanek pepa nqæpeaomit. No Yesu Keliso-gé u-aném. No pepa zo-té qatø-peaomít, zo Mbumbukiam gevevesam, zo nandav Pontus

neka Galesia neka Kapadosia neka Esia neka Bitinia manqei-te qazo-panqanim, zo nqanek manqei-qape-te ande manqei vini-ak ezoqam me ndøzøte-yage. ² Mbumbukiam, nigi Tat, zo é-møndæ-otév, neka é-vøvevesam. Ndego zo Nqova Mbomambaqape-qa mokho-te, āv genekház nqægo: Zo tegé ezoqam zógoát, neka Yesu Keliso-qa manqat o-mba vozotó-ndapāt neka zo teqa kouk mokho-te vøsungutāz.

No āv qate-guligulím nqægo: Mbumbukiam-qa kuku matev neka sambí matev, zo nøme mba zømbó-khouwév.

Yage mbomambaqape, ni yan-te ndønimbo-keoge

³ Ni Mbumbukiam-qa iz, zí-eqatát, ndego nigi Evezøza Yesu Keliso-ge Mbumbukiam neka Eve. Mbumbukiam Yesu Keliso løvøte-te gekhandi:v, ndego teqa tanakh kandambaqape mokho-te, ni khandi ndakinak ni-etoám. Yaq ndakin ni te-te, tizio-taná ndøgo: Ndego ni yage miavmiav ní-etoám. ⁴ Ta khandi ndøgo, gélanqayák neka gésoqayák neka elavøqase gemø-navøemák. Nqanek khandi, Mbumbukiam yan-te, zo nonqo me:mendewé, ⁵ zo Mbumbukiam-qa bazaføgakh ndøkhakhasam, zo ndozo-unimanqatinat. Yaq vaev-te, zoqa khandi ndakinak gendóveá. ⁶ Zo khøuwa elavøqasi-te nqanek, khamasim matev vinivinimba nqazø-fakhanam, zo mbøni zøvaév. Geté zo khanakhanakh kandambá. ⁷ Khamasim matev av nqægo, tøzømbe-fakhanám ndøgo: Zo

---

1:2 1:2 Lom 8:29; 2 Tes 2:13   **1:4** 1:4 Kol 1:12   **1:5** 1:5 Zion 10:28; 17:11   **1:6** 1:6 1 Pita 5:10; Zems 1:2   **1:7** 1:7 Prov 17:3; Zech 13:9; Mal 3:3; Zems 1:3

unimanqatin matev zømbé-khamasimát, eqeieqei tøpøtégo-a. Ate av-té, gol gøinam gi:løvusumatun, pageap ndøgo, gol-te tøtøkeapet, vøkoqovøemin, uni vømē-mbomambaqape-ezin. Gol ndigu, gigiap fia kandakandá. Geté até ndigú-a, segé-nasiním. Geté zoqa unimanqatin matev, gol ùnime:løvubám. Zo føgøføgakh tozo-geageapat, yaq Yesu Keliso tendoveao, tendoqavan, zo Mbumbukiam gé-eqazó, neka iz kandambaqape neka vizap matev vøzø-etoām. ⁸ Zo Keliso ometeáv. Geté zo kuku zøgó, te-te. Até ndakín-a, zo ndego ometupáv. Geté zo sòzo-unimanqatinát, neka khanakhanakh ndøzø-āsøtøvē. Ta khanakhanakh ndøgo, kandambá. Khanakhanakh nøme ate ndægo, ùnime:løvuám. ⁹ Zo khanakhanakh tøzøtegó ndøgo: Zo møzøte-zøtéz, zo Mbumbukiam ndøkhandí:z. Ndøgo zoqa unimanqatin-qá yaq-fíá.

¹⁰ Mbumbukiam ezoqa ande āv kené-khandí:z, taqa yaq-te nqanek, tegi manqa vevezam ezoqam, zøtezat ndape-qa ndøgoám. Gembovawám. Neka ndigu teqa kuku matev-qa yaq-te, zo ndakin qazondapem, é-møndo:-manqatám. ¹¹ Keliso-ge Nqova, ti mokho-te gu:goam, é-møndøzømbo-ovøyám, Keliso nqosøgeap ndóndáp, yaq vaev-te, ndego iz kandambaqape vøndáp. Yaq ndigu zøtezat-qa ndøgoám: Matev gekha khøuwa-tē qanøfakhān, neka ande āv khanéfakhān?

¹² Mbumbukiam nginik manqa vevezam ezoqam, āv gene-zømesimám nqægo: Matev ndøgo, gi:manqatam, ambá av nqægo, tiqā

khøuwa-tē qanø-fakhanām. Geté ndøgo zoqá khøuwa-té qanø-fakhanám. Matev ndøgo, taqa yaq-te qazoyogem, zo ezoqa Nqova Mbomambaqape-qa mokho-te, Mbumbukiam-qa Manqat gi:zømesimam, ndego Mbumbukiam yan-te gendo-khofotav. Até enzol ezoqám-a, zøtezat nøme ndape-qa ndøgó, taqa yaq-te.

Ndaføyamba bizigú, Mbumbukiam-qa bøi-te

¹³ Zo Mbumbukiam, møndø-khandí:z. Yaq zo yage egeieqei zomøndapém. Yaq nakémbá, zo vøkhakheinám, neka zøkeza yage, gènzøgím. Zo Mbumbukiam-qá kuku matev-te mbá qanotazá, ndøgo zo tezø-etoam, Yesu Keliso tendoveao, tendoqavan. ¹⁴ Zo Mbumbukiam-gi nakheis ndozogo neka manqa o-mba ndøzømbø-ndape, yaq zo zøkeza kha, poev soqøsoqa-te, sa ndønqonqotøvé, av bugukhokhof qazøtegoam, zo unimanqatin manqat zøtezateav qazogoam.

¹⁵ Geté gekha matēv ndøgo, zo ndozo-matanam, zo ndaføyamba ndøgó, ate av-té, Mbumbukiam ekezan ndaføyamba-qape nde:go, ndego zo gezø-akha. ¹⁶ Zapa ndøgo, Mbumbukiam-qa Manqat, āv qane-peawáp nqægo, “Zo ndaføyamba-qape ndøgó. Zapa ndøgo, no ndaføyamba-qapé.”

¹⁷ Gømbo-mataváp. Mbumbukiam ndego, zo Tat ndozombo-akhayam, ndego ezoqa ewaqape-qa matev ndegevewat, ndego yaq-mba okhomáv. Yaq nakémbá, zo nqanek manqei-qape-te, ande manqei vini-ak ezoqa me nqazøte-yage, zoqa yage-te, Mbumbukiam møe zombógoát.

18 Zo m̀z̀te-z̀téz, zo khokho matev-te qazoyagam, nd̀go zogi atanakha-zapazapa-za-te qando-fakhan, yaq zo Mbumbukiam ambá av nqægo, moní genewí, zo v̀z̀tē-fakhaz. Gigiap av ngi:gu, segemø-nasiním. 19 Geté ndego zo andé sip eqeieqei-qapu-qá kóuk genewí, ndugu soqain-qase mbain ndugu. Taqa fia kandamba tantáv. Nd̀go Keliso-qá kóuk. 20 Manqei-qape khakheinøpøteav qagoam, Mbumbukiam Keliso é-m̀ndo:-veatáv. Geté ndakin vaev khøuwa-te, ndego m̀ndø-fakhán. Zo nonqó, 21 zo te mokho-te Mbumbukiam ndozo-unimanqatinat, ndego løvøte-te gekhandi:v neka iz kandambaqape vømbō-etoam. Yaq nakémbá, zo Mbumbukiam-te mbá qazonø-tazá, neka ndego ndõzõ-ünimānqātināt.

22 Zo unimanqatin manqat o-mba qazotondapem neka Mbumbukiam-qa bøi-te vozø-eqeieqei-ez, neka izu Klisten-te, poev eqeieqei nandøzøgo, yaq zo yaqyaq-a kuku matev, bèzø-vøovét. 23 Zo nqawá qazonø-qaním. Geté zo ndakin ambá av nqægo, ezoqam-qā kōuk qazøteqáz, ndigu tipakhaez. Geté zo Mbumbukiam-qá khandi manqát qazøteqáz. Yaq nd̀go kopømba mbaín, tønävøem. Geté oskia ndógoát, miavmiav.

24 Taqa yaq-te, Mbumbukiam-qa Manqat, āv qane-peawáp nqægo,
“Ezoqa ewaqape andé gagayag me me:gó.

Nakhamas-té ginø-nasiním.

Até tiqá iz akhae matév-a, kopó.

1:19 1:19 Kel 20:28; Iblu 9:12-14   **1:20** 1:20 2 Tim 1:9-10; Ef 1:4

1:21 1:21 Zion 14:6; Lom 5:1-2   **1:22** 1:22 Zion 13:34; Lom 12:10

1:24 1:24-25 Isa 40:6-8

Andé gagayag nanga me mé:qatáz,
vónasinim.
Unimanqatín. Gagayag gèpakhaín, neka nanga
võpomozin.

²⁵Geté Evezøza-qa manqat, oskia ndøgoát. Mi-
avmiáv.”

Manqat nqáneq, zo Manqat Mbomambaqape
gi:zømesimam.

2

Khandin mbaqambaqa-qa yaq-te

¹Yaq nakémbá, zo manqa-zapazapa ate ndægo
vø-ivøvéq, khavozam matev neka Klisten matev
ngusum-te sa toqotø-khaz neka ova matev neka
ngenøgim manqat manqate matev. ²Kopømba
ande av nakhei nqonqon ndakinak ndi:gu,
tete møqæ ndøzøya, zo ifin Mbumbukiam-qa
Manqat yoge-té qabezø-vití. Yaq zo nqanek
tete qanimav-qape tozologat, zo zófisám,
khandi vozøndapēm. ³Zo taqa mokhov qazøte-
khamasem, zo mðzoqeivím, Evezøza-qa matev
mbomambaqapé.

⁴Zo Evezøza-té qandozáv, ndego khandin nandi,
khev puanam ezoqam gisanqabem, gete Mbumbukiam
geveataz. Teqa bøi-te ndøgo, nginik
nandi, gigiap-qapé. ⁵Até zó-a, zo andé khandin
nandi me zøte:gó. Mbumbukiam, ekeza khev,
zó genewevét. Yaq ta khev-te ndøgo, zo andé
Mbumbukiam-gí iziz ezoqa ndaføya-ndaføya me
zøtégoát, neka Mbumbukiam-te, Yesu Keliso-qa

mokho-te, zoqa kha ande etoam matev me vøzøté-etoumemāt. Etoam matev av nqægo, Mbumbukiam, gèmbøe-khaneát.

⁶ Taqa yaq-te, Mbumbukiam-qa Manqat, āv qane-peawáp nqægo,

“Nqáe! No Zayon manqei-te, nandi nózáv.

Nginik nandi, gigiap-qapé. No nøkezan nøveatáz.

Yaq gekha ezoqām ndego, nginik nandi te-unimanqatintat,
ndego mivi gégoák. Miavmiáv.”

⁷ Nginik nandi, gigiap-qapé zo-te, zo ndozo-unimanqatinat. Geté tiqa yaq-te ndigu, unimanqatinteav ndigu, Mbumbukiam-qa Manqat, āv qane-eín nqægo,

“Nandi-qapi ndigu, khoev puanam ezoqam gisan-qabem,
ndigu møndømø-gigiap-qape-éz, khoev puanam nonqo.”

⁸ Neka manqat nøme, āv qane-eín nqægo,

“Nandi nginik,
ezoqa ndókhaosumát, vø-o:atāt.”

Ezoqa ndigu tíkhaosumát, ndigu Mbumbukiam-qa manqat o-mba ndapeav ndigu. Mbumbukiam é-møndømbøe-pøovám, matev āv tabezømbe-fakhán.

⁹ Geté zo viní. Zo Mbumbukiam-qá bawán. Ndego zo ekezan ndøveatáz. Zo Kawa Kandambaqape-gí iziz ezoqám. Ndego zo ekezan nonqo me:kház. Zo tegi zógoát, neka

ezoqa teqa matev mbomømboma-qa yaq-te vøe-zømesimāt, ndego zo gezø-akha, zo bugukhokhof khøuwa bøivun-te qazoyagam, yaq teqa waev bæbæs-qape-te vozōfakhaz. ¹⁰ Ibugukhokhof, zo Mbumbukiam-gi ezoqam goneáv. Geté ndakin, zo tegí ezoqám. Ibugukhokhof, zo Mbumbukiam-qa tanakh matev ndapeáv. Geté ndakin, zo mòzondapém.

Ni andé Mbumbukiam-gi pingim-ak

¹¹ Nøfuap mbomømboma! Zo nqanek manqei-qape-te, andé manqei vini-ak me zøte-yageáp. Yaq nakémbá, no nqazø-pouwe: Zo zøkeza kha, sa ndønqonqotøvé, khatae-qa poev-te, ndøgo zoqa poev eqeieqei namba ndønøfeap. ¹² Geté zo ezoqa mokho-te nandozo-yageap, ndigu Mbumbukiam zøtezateav ndigu, zo matev eqeieqei qane-yageáp. Yaq ndigu zo manqa-zapa-us ndizæza, ndigu segé-matøvemém, zoqa matev eqeieqei. Yaq até ndigú-a, tlabiti-unimanqatiním, yaq Mbumbukiam-qa iz vø-eqanēm, ta khøuwa-te ndøgo, tendowav.

¹³ Zo Evezøza-gi ezoqam ndozogo, zo megetapak-qá mokho-té qanu:gú. Oskiá ndøgo, kawa ezoqam kandambaqape ndego, ¹⁴ o gaman ezoqam ndigu, ndego gevevesam, ndigu yaq-fia nqosøgeap tizø-etoumat, ndigu manqa-zapazapa ndimatanam, neka tiqa iziz tizø-eqatat, ndigu matev eqeieqei ndimatanam. ¹⁵ Zapa ndøgo, Mbumbukiam-qa poev av nqægo: Zo matev eqeieqei mba tozogoat, yaq ndigu ezoqam, zoqa yaq-te khokho manqat ndimanqate, tiqa manqat

2:10 2:10 Hos 2:23

2:11 2:11 Gal 5:17, 24

2:12 2:12 Met 5:16

2:13 2:13 Tait 3:1

2:15 2:15 1 Pita 3:16

gé:khoutáv. ¹⁶ Zo Mbumbukiam genqovotaz, zo ndømatáváp, av nqægo, “Ni nqovotønāt. Yaq matev soqøsoqa sizigoāt.” Av taoká. Zo ndakin Mbumbukiam-gí pingim-ák. Yaq kopømba mbain, matev sa tozo-matønumat, av zøkeza poev ndægo. ¹⁷ Zo ezoqa ewaqape gèzøvizáp, neka Klisten zøfuap-te kuku bezøgó, neka Mbumbukiam, møe-us mbovizáp, neka gaman kawa kandambaqape vozombó-vizupāt.

Nqosøgeap tizindapet, ni Keliso-qá matev zimbó-paevém

¹⁸ Zo sasae ezoqam, zo zøkeza megetapak-qá mokho-té qanu:gú. Gèzøvizáp. Ambá ti-mba ndigu, ezoqa mbomømboma, zo matev eqeieqei ndizø-matanam, geté até ndigú-a, sasanqa ndigu. ¹⁹ Gekha ezoqām ndego, Mbumbukiam-qa matev ndembopaev, yaq ta zapaya ndøgo, ngenøgim matev tendap, yaq ndego ta nqosøgeap ndøgo sa te-eqatat, Mbumbukiam khanakhanákh te-te. ²⁰ Geté zo matev soqøsoqa tozogoat, yaq ta zapaya ndøgo, yaq-fia nqosøgeap tozondapem, yaq ge zó ndozo-matavap, Mbumbukiam kopømbâ, khanakhanákh zo-te? Av taoká. Geté ndego zo-te, khanakhanakh ndøgo tømbógoát, zo matev eqeieqei tozogoat, yaq ta zapaya ndøgo nqosøgeap tozo-upøgimat. ²¹ Zo Mbumbukiam ndøgo tezømbe-akhá. Zapa ndøgo, até Kelisó-a, zo nonqo, nqosøgeap ndøndáp. Ndego zo gè:zømás, zo tømboe-paevem-a. ²² Ndego manqa-zapa goneáv, neka teqa tou-te meakha manqat fakhaneáv.

²³ Ndigu gingenøitat, yaq ndego ngenøgim manqat qavøiwateáv, neka nqosøgeap gimbo-etøomem, yaq ndego utøve manqat einiáv. Geté ndego ekeza kha, Mbumbukiam-qá zenda-té genøvé. Zapa ndøgo, ndego møndæ-otév, Mbumbukiam manqa ovøyam ezoqam eqeieqei. ²⁴ Niqa manqa-zapazapa, Keliso ekezan, tae mutui-té genøndáp, vø-evøzam. Ndego tenegoám ndøgo: Ni manqa-zapazapa matanamte, andé løvøte ezoqam me zí:goát, neka matev eqeieqei-té qabizi-yagé. Zo teqa nqamav mokho-té qazonø-eqeieqei-éz. ²⁵ Zo bugukhokhof, andé sip me zøtegoám. Zð-ewáz. Geté ndakin zøkeza sip keoge ezoqam-té qazonø-veséz, ndego zoqa yage, eqeieqei ndembo-keoge.

3

Yage eqeieqei-qa yaq-te, yaq anganeam-a, yaq sævam

¹ Zo sakheis, zøkeza angana-qá mokho-té qanu:gú. Yaq zogi angana, ndigu Mbumbukiam-qa manqat unimanqatinteav ndigu, zoqa matev tiqeiavat, yaq ndigu Keliso-té gindúqambúz, oskiá ndøgo, zo manqat manqatemav tozogoat. ² Zapa ndøgo, ndigu āv giníqeiavát nqægo: Zoqa matev eqeieqei neka zoqa yage vizap-ús. ³ Zo ambá av nqægo, zøkeza kha mumat mbā zotó-khakheinumāt, kopømba ande av izum toqote-løvønøvem o gigiap fia kandakanda neka ndabua eqeieqei voqó-uzām. ⁴ Geté zoqa bugug keoge eqeieqei, zoqá mokho-té qabetu:gú. Ta

2:23 2:23 Isa 53:7; 1 Pita 3:9   **2:24** 2:24 Lom 6:11; Isa 53:5-6

2:25 2:25 Ezek 34:5-6; Met 9:36; Zion 10:14; Iblu 13:20-21   **3:1**
3:1 Ef 5:22   **3:3** 3:3 1 Tim 2:9

bugug keoge eqeieqei ndøgo, navupav ndøgo, nqáneq: Zo matev aiyaiyav-té qanøgó. Sasanqa-te ndømatànám. Mbumbukiam, bugug keoge eqeieqei nqáneq qambøe-khaneát. ⁵ Gèmbomataváp. Até ndigú-a, sakheis, bugukhokhof giyagam, ndigu Mbumbukiam-gi gigoam neka te-te vo:tabam, tiqa bugug keoge, áv tønegoám, neka ndigu ekeza angana-qa mokho-te vøugoam. ⁶ Sævam nømu, matev av nqægo gumatanam, Sælá. Ngunuk Eibleem-qa manqat, o-mba mo:ndapám, neka kawa vømbø-akhaemam. Zo tugí nakhei mbasí, zo matev eqeieqei tozo-matønumat neka utøve-qa yaq-te møe mbain vozógoát.

⁷ Até zo anganá-ya, zo sakheis namba ndøzøte-yageap, zo matev eqeieqei zømatanám. Zapa ndøgo, zo møzøte-zøtéq, sakheis-qa bazaføgakh andé mbain, av angana-qa bazaføgakh ndægo. Zo gèzøvizáp. Até ndigú-a, zo namba khandi søzøtumú-ndapém, Mbumbukiam tezø-etoam. Soqain ndøgo, zogi sakheis, matev soqøsoqa tozozø-matønumat, yaq ta matev mokho-te, zoqa guliguli matev, tøzømbø-khaz.

Matev eqeieqei matanam zapaya, viniv matev tøqa-fakhanumat

⁸ No ndakin, zo ezoqa ewaqapé suzumbu-manqaté. Zo ate ndøzøte:go, zo nqova kopo neka mbøni fokeam kopo bezømbegó. Zo Klisten bawan mokho-te, kuku bezøgó, yaqyaq-a, neka tanakh bezøgo. Neka zo zøkeza iz, ndø-eqàwát.

⁹ Ezoqa matev soqøsoqa tezøgoat o ngenøgim manqat tezø-manqatat, yaq zo mboqavøinám.

Geté gèmboguligulimém. Mbumbukiam matev eqeieqei bembo-matanám. Zapa ndógo, ndego zo nqáneq gezømbe-akhá. Yaq ndego até zó-a, matev eqeieqei zómatanám. ¹⁰ Taqa yaq-te, Mbumbukiam-qa Manqat, áv qane-eín nqægo,

“Gekha ezoqām ndego,
yage khoui-qa tegoat neka khøuwa eqeieqei
zømete-qa vøgoāt,
teqa tou manqat soqøsoqa manqate, bè-iváv
neka khavozam manqat, bemanqáté.

¹¹ Ndego manqa-zapa zitá geabetewuá neka matev eqeieqei bēmatanam.

Ndego bazaføgakh be-asáz,
ezoqa nøme namba, sambi-té geabeyagé.

¹² Zapa ndógo, ezoqa ndaføya-ndaføya, Evezøza bøi zømbové,
neka tiqa guligulim ndēzøyōgē.
Geté ndego zitá gene-wuøezá, ndigu manqa-zapazapa ndimatanam.”

¹³ Gē, zo ezoqa ndøngenøzotat, zo bazaføgakh tozo-asazet, matev eqeieqei mba tozogoat? ¹⁴ Geté até ndógó-a, zoqa matev eqeieqei matanam zapaya, ezoqa soqaqape-te ti-ab, nqosøgeap vozøndapēm, zo khanakhanakh mbá qanegó. Zo ezoqa møe zøgǫ, neka ndøfofògeáp. ¹⁵ Geté zoqa mbøni-te, Keliso mba mbovizáp, ndego zoge Evezøza. Gekha khøuwā ndøgo, ezoqa zoqa vintøzat matev-qa yaq-te Yesu-te, manqa qæf yoge-qa tigoat, yaq zo é-mozoto-khakheinamát. Zo sozozó-qavøíú. ¹⁶ Aiyaiyav-té qanøzø-ovøyám

---

3:10 3:10-12 Psa 34:12-16   **3:14** 3:14 Isa 8:12-13; Met 5:10; 1 Pita 2:20; 4:14   **3:16** 3:16 1 Pita 2:12

neka vizap-ús. Neka zoqa mbøni-te, matavap eqeieqei mba bezømbu:gú. Zo Keliso mokho-te, yage eqeieqei tozondapet, yaq ezoqam ndigu, zoqa yaq-te manqat soqøsoqa ndimanqate neka ndingenøzoat, ndigu mivi ndøndapemat. ¹⁷ Mbumbukiam tømboepoe, qoqa matev eqeieqei zapaya, nqosøgeap toqondap, ndøgo kopømbá. Geté soqain ndøgo, manqa-zapa matanam zapaya, nqosøgeap toqondap.

¹⁸ Até Kelisó-a, nqosøgeap ndøndáp, vønanim. Kopo me:naním, niqa manqa-zapazapa vø-evøzam. Ngenek ezoqam eqeieqei-qape, nqanek matev, ni manqa-zapazapa-us ezoqam nonqo ndømatanam, neka zo Mbumbukiam-te, nakhoa vøzø-mboqoa. Khatae-te ndøgo, gèlaém. Geté Nqova Mbomambaqape-qa mokho-te, nqawa gèkhandí:v. ¹⁹ Yaq te mokho-te ndego, Keliso até nqová-ya, ndigu løvøte manqei-te, ande ndimbula mokho-te ndu:gu, manqat vømē-zømesim. ²⁰ Ezoqa ndigu, Noa-qa khøuwa-te ndøgo, Mbumbukiam-qa manqat ndapeav qagoam. Mbumbukiam møndøzømbø-kewagám, Noa khagua-qape ge:khakheinumat. Geté ndigu teqa manqat gèsanqawém. Ta khøuwa-te ndøgo, ezoqam khapémbá, ate gi:goam, eit mbá, khagua-qape mokho-te gi-oz, vøkhandi:z. Yaq ibøkha ndigu ngiæzoateáv. ²¹ Até zó-a, zo ibøkha iz qazondapem, ibøkhá qazøte-khandí:z. Ta matev ndøgo, ambá av nqægo, khavim sunguzam nonqø. Geté gekha ezoqám ndego, ibøkha iz tendap, ndego Mbumbukiam-te manqa mbusa, äv genévé nqægo: Ndego Mbumbukiam-qa bøi-te eqeieqei

yage-qa ndógó. Zo ndógo tǝzǝte-khandí:z, Yesu Keliso lǝvǝte-te gendo-khandi:v. ²² Yaq ndego yan-té genǝqavíg, Mbumbukiam-qa nakeamo zenda-te vǝmǝqom, neka enzol ezoqam ate ndi:gu neka nqova megetapak neka nqova bazafǝgakh-us ndezǝmbo-kawaevat.

4

Yage ndakinak, Yesu mokho-te

¹ Keliso ekeza kha-te gepotonam, yaq até zó-a, zo āv tǝne-matǝvemém, av ndego ge:matǝvem. Potonam matev tǝzǝfakhan, sozó-eqatát. Zapa ndógo, gekha ezoqām ndego, Keliso zapaya, kha-te tepotonam, ndego manqa-zapa, zitá genewuá. ² Ndego nqanek manqei-qape-te zua teyagat, ndego ekeza kha-qa poev sekemba gembó-pavatak. Geté Mbumbukiam-qa poev mba mbópavát.

³ Zo bugukhokhof, khǝuwa kandambá, āv tǝzǝte-yagám, av ezoqa ndi:gu, Mbumbukiam zǝtezateav ndigu, ndezǝmbe-khaneat. Zo mambe si zǝwagám, neka kha-qa poev matev vozombópavam, neka lou loge kandakanda-te, matev soqǝsoqa vinivinimba vozǝgoam, neka ibǝkha soqa izam si, vǝzǝwagam, neka tae khǝuwiap o mbumbuk vizap matev soqaqape si, vǝzǝwagam.

⁴ Yaq ndakin, zo ndigu ezoqam, nqova zozǝndáf, zo ti-te qazǝte-qataz neka ti namba khokhombap vǝzǝ-ivǝvem, ndigu ande bǝsik me, manqa-zapa-te sa ndibusit. Yaq ndigu ta zapaya ndógo, zo tiqa matev qazo-ivǝvem, ngenǝgim manqat zǝmanqaté.

⁵ Geté yaq ndigu manqa ovǝyam ezoqam-qa

megemege-té gemówán. Ndego khakheitáp. Ezoqa ewaqape tiqa matev-qa yaq-te gezømbé-sinøzám, gekha ezoqám ndigu, gipakhaetat o zua ngiyage.

⁶ Yaq nakémbá, Manqat Mbomambaqape até ndigú-a, ndakin gipakhaez, vōyogem. Gipakhaez, ndigu manqa-zapa-qa yaq-fia, ekeza kha-té ginømbo-yogém. Geté nqova-te, ndigu zua ndøkhandi:zát, ate av-té, Mbumbukiam nde:khandi:vat.

Matev ndøgo, Mbumbukiam gini-etoam, tizimatønumat, ni eqieqei bizimbo-keogé

⁷ Gigiap ate nqægo, taqa vaev, avønín gemófakhán. Yaq nakémbá, zo matavap loloakh bezøgó, neka zøkeza kha, gènøzøgím. Yaq matev-qase, zoqa guligulim-te, gezømbø-khazák. ⁸ Matev kandambaqape ndøgo, matev nøme ate ndægo qaløvuam, nqáneq: Zo yaqyaq-a, kuku bezøgó. Bèzø-vøvét. Zapa ndøgo, kuku matev, manqazapazapa kopoáv segégutáv.

⁹ Neka yaqyaq-a, khoev sège-manqaté. Bezømbo-qàsí:v.

¹⁰ Zo ezoqa kopokopo ate ndøzøte:go, Mbumbukiam matev vinivinimba gezø-etoumat, tozo-matønumat, zo ezoqa nøme zozømbé-tøkeát. Av tøzøtegoat ndægo, yaq zo ta matev-qa keoge ezoqam eqieqei, zógoát, Mbumbukiam gezø-etoumat. ¹¹ Mbumbukiam ezoqam matev gembo-etoam, manqat temanqatat, ndego nqanek manqat, Mbumbukiam-qá Manqat bemanqaté.

Ezoqa nõme, tøkeam matev ndegeawat, ndego ezoqa bazaføgakh-us bezøtøkeé, ta bazaføgakh mokho-te ndøgo, Mbumbukiam gembo-etoam. Yaq ndøgo, ta matev mokho-te ate ndægo, Mbumbukiam-qá iz be-eqawát, Yesu Keliso mokho-te. Teqa iz kandambá tantáv neka bazaføgakh ate ndægo, teqá. Miavmiáv.

Amén. Nqanek manqat unimanqatin.

Ta zapaya ndøgo toqote-potonam, Klisten ezoqam ndoqogo

¹² Nøfuap mbomømboma! Zo matev føgakh-qape nqazo-qeivi, ndøgo zoqa unimanqatin ndækhamasimit, zo nqova bezøndáf. Zo ndømatáváp, av nqægo, matev vini zøfakhān. ¹³ Geté zo khanakhanakh mba bezø-asøtøvé. Zapa ndøgo, zo av tøzøte-potonumít, av Keliso ge:potonumat. Yaq ta khøwa-te ndøgo, teqa bazaføgakh neka iz akhae tøndovea, ndego tendoqavan, zo khanakhanakh nõme mba zømbø-asøtáv. ¹⁴ Zo khanakhanakh mbá qanegó, zo ezoqa ta zapaya ndøgo tingenøzotat, zo Keliso-gi ezoqam ndozogo. Zapa ndøgo, nqanek matev, av qane-unimanqatinát nqægo: Mbumbukiam-ge Nqova Mbomambaqape, nandégó zo-te, ndego Nqova iz akhae-us neka bazaføgakh-us.

¹⁵ Geté zo mokho-te, ezoqa nqosøgeap tendap, ndøgo ta zapaya ndøgo betègó, ndego ezoqa pakhapakha ndezø-khaneam o gigiap nde-aqonam o ezoqam-qa matev-te, kesov ndesokhosam. ¹⁶ Geté gekha ezoqām ndego, Klisten ezoqam

teptonumit, ndego mivi bègǫ. Geté ndego Mbumbukiam-qá iz be-eqawát.

¹⁷ Khøuwa iz mǫndǫndáp. Mbumbukiam-qa manqa ovøyam, avǫnín géngáz. Tegi ezoqam-té qanǫngáz. Mbumbukiam-qa manqa ovøyam ni-te tǫngaz, ni tegi ezoqam nqazigu, yaq gê, ti-te ndigu áv khanégoāt, ndigu Mbumbukiam-qa Manqat Mbomambaqape o-mba ndapeav ndigu? Ti-te ndigu unimé:-soqá. ¹⁸ Mbumbukiam-qa Manqat, āv qane-eín nqægo, “Ezoqam ndaføyambaqape-te fǫgakh tǫgoat, te:khandi:v, yaq gê, ndigu ande gekham me zǫmbé-fakhān, ndigu Mbumbukiam ndisanqawe neka manqa-zapazapa sa ndimatanam? Ti-te ndigu unimé:-soqá.”

¹⁹ Yaq nakémbá, gekha ezoqām ndigu, ndipotonam, av Mbumbukiam-qa poev ndægo, ndigu ekeza khatae, teqá zenda-te ndégo tiabenø-veém, ndigu gekhakheinøvem. Ndego unimanqatin ezoqám. Ndego matev āv genégó, av manqa mbusa ge:ve. Yaq ndigu ezoqam, matev eqeieqei matanam-te até be-apét.

5

Guguna manqat, megetapak-te neka ezoqa ndakinak-te neka ezoqa ewaqape-te

¹ No ndakin zo Klisten megetapak-té qatø-manqaté. Até nó-a, no Klisten megeat ezoqám. Keliso nqosøgeap gepotom, no nøkeza bǫí qateqéiv, neka até nó-a, nqæpǫtǫnām, Keliso zapaya. Neka até nó-a, matev qaniqanimav sizimú-ndapém, ta khøuwa-te ndøgo, Keliso-qa bazafǫgakh neka iz

akhae tøndovea, ndego tendoqavan. Yaq nakémbá, no zo megetapak, nqazø-pouwe: ² Nandiv Klis-ten ezoqam, Mbumbukiam kopømba ande av sip ndi:gu, zoqa zenda-te ge-ab, zo eqeieqei zøkeogé. Zo khanakhanakh-us zøkeogé, ambá av nqægo, gezømbó-qasi:vāt. Zo nqanek sasae, moniqa mba mè:gǒ. Geté zo poev ùni bezømbegó, nqanek sasae-te. ³ Zo ndigu ndøtokhònáz, Mbumbukiam zoqa zenda-te ge-ab. Geté zo matev eqeieqei ndømatanám. Yaq nandiv, zo ande sip me ndozozømbe-keoge, kopømbá, zoqa matev gembópævém. ⁴ Yaq ta khøuwa-te ndøgo, ndego sip keoge ezoqam kandambaqape tendoveao, zo yaqfia neka iz kandakanda zó-upøgím. Ta yaqfia ndøgo, gemø-lanqayák. Ndøgo miavmiáv.

⁵ Zó-a, ezoqa ndakinak, zo megetapak-qá mokho-té qanu:gú.

Neka zo ezoqa ewaqape, yaqyaq-a me:khambùváp. Zapa ndøgo, Mbumbukiam-qa Manqat, áv qane-eín nqægo,

“Ezoqa ndi:khambuvap,
Mbumbukiam gèsanqazá.

Geté ti-te ndigu, ekeza kha ndivoat,
ndego kuku mbogó.”

⁶ Yaq nakémbá. Zo me:khambùváp. Mbumbukiam-qá zenda bazaføgakh mokho-té qanu:gú. Yaq khøuwa eqeieqei tømøndap, ndego zo ndø-eqazó.

5:2 5:2 Zion 21:15-17; Kel 20:28   **5:3** 5:3 2 Ko 1:24; Filip 3:17; Tait 2:7   **5:5** 5:5 Prov 3:34; Ef 5:21; Zems 4:6   **5:6** 5:6 Met 23:12; Luk 14:11; Zems 4:10

⁷ Zoqa fofogeap ate nandægo, Mbumbukiam-qa zenda-té qanøveém. Zapa ndógo, ndego zo gèzø-keogé.

⁸ Gò:feazoát, neka gò:keogé. Zapa ndógo, zoge qaqa ezoqam, ndego nqova soqaqape, andé layon khobos-qape me me:-okhó, neka ndego ezoqa ngiæzoat-qa ndøvawé. ⁹ Zoqa unimanqatin-te, bazaføgakh-us ndøwaniáp, neka gèmbøe-khakhazám, ndego. Zo møzøte-zøté, até Klisten ezoqa nømé-a, nqanek manqei-qape-te ate nqægo, āv tini-potonumít, av zo ndøzøte-potonumit. ¹⁰ Mbumbukiam, ndego kuku kandamba ndømbogo, ndego zo gezø-akha, miavmiav Keliso Yesu namba teqa waev-te tozoyagat, zo ndakin khøuwa elavøqasi-te ndozo-potonumit, ndego zo ndøkhakheinøvé, vozó-eqeieqei-éz, neka bazaføgakh vøzø-etoām. Yaq zo føgøføgakh zówaniapát. Yaq zo ndøzoto-gevetømém, neka zó-o:azák. ¹¹ Bazaføgakh ate ndægo, Mbumbukiam-qa ndógoát. Miavmiáv.

Amén. Nqanek manqat unimanqatin.

Vaev manqat

¹² No nqanek pepa khapelavøqase, Sailés namba niti-peaumavún. No møtenøtén, ngenek unimanqatin Klisten ezoqám. No zo nqanek pepa mokhote, andé gaga khaneam-qa nøzøgoám. Neka no zo āv qatezømás nqægo: Ndøgo unimanqatin. Mbumbukiam kuku zo-te. Ta kuku matev-te ndøgo, føgøføgakh até vøwaniáp.

¹³ Nginik Klisten bawan ezoqam, nqanek Be-bilon taon mokho-te ngiyage, Mbumbukiam zo namba sa gumu-veataz, khaiya mboma manqat ndøkhofotaváv, zo-te. Neka até Mák-a, ndego kopømba ande av noge yo nde:go, khaiya mboma manqat ngēkhōfōtāvāv. ¹⁴ Tozo-møvabat, zenda kaka vø-ítiamát neka vøngenøndamat. Kuku matev-ús.

Sambi ndøgoát, zo namba, ate ndøzøte:go, zo Keliso-qa mokho-te ndozotu:gu.

**Mbumbukiam-qa Mangat Mbomambaqape
Ruth, Jonah, and the New Testament in the Kuni
dialect of the Kuni-Boazi language of Papua New
Guinea
Rut, Jona, na Nupela Testamen long tokples
Kuni-Boazi long Niugini**

copyright © 2015 Wycliffe Switzerland

Language: Kuni-Boazi

Dialect: Kuni

Translation by: Wycliffe Switzerland

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2018-08-20

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 18 Oct 2022

f10a11c4-6a0c-5775-9168-c6e73df1a68f